

2020: Meer gezien, minder gelezen en 4670 minuten voor The Sopranos

Posted on 25 december 2020 by Eduard Bomhoff

Volgens The Guardian is *'The Sopranos'* de meest geliefde TV-serie om dit covid-jaar op te vrolijken. De krant speculeert dat spanningen in de familie en problemen bij het opvoeden van bijna-volwassen kinderen ons aanspreken tijdens de lockdowns. Niet het geweld, want dat is bij mafia-wraakacties zo snel en onverwacht dat de liefhebbers zich er maar een paar seconden op kunnen verheugen.

'Poldark' is met 43 episodes precies half zo lang als de 86 afleveringen van Sopranos. Ook heel mooi en geschikt voor het hele gezin. Nooit geweten dat tweehonderd jaar geleden in Cornwall iedere man of vrouw die voor een moeilijke beslissing stond, wachtte tot tien minuten vóór zonsondergang, dan snel te paard naar de kust reed, positie innam op een rots boven de woelende zee, om in het licht van de zinkende zon een fotogeniek besluit te nemen. Voor mij ook nieuw dat ze in die tijd al zulke goede orthodontisten hadden.

Tolstoj doet het goed in technicolor

Verder nog gekeken naar een prachtige nieuwe verfilming van 'Oorlog en Vrede' (BBC Wales, 2016). Vroeger twee keer de roman van Tolstoj gelezen en toch bijna alles weer vergeten. Eens met de criticus, die schreef dat Tolstoj kaleidoscopisch schrijft en dat net als in films van Cecil B. DeMille bij blijft dat het heftig en kleurrijk toeging, maar dat je de precieze verhaallijn vergeet. Ik hoor tot de minderheid die Dostojevsky hoger aanslaat dan Tolstoj, maar die indringende boeken lenen zich weer minder voor technicolor.

Toch nog in dit vreedende covid-jaar een paar boeken gelezen. Genoten van de nieuwe uitgaven van de enige twee misdaad-schrijvers van wie ik alles lees: Scott Turow (*The last trial*) en Michael Connelly (*The night fire*). Maar ook nog drie serieuze boeken die ik graag aanraad aan de lezers van Wynia's Week.

Michael Shellenberger - Apocalypse never - Why environmental alarmism hurts us all

De auteur nam de moeite om zelf te observeren in de Congo: 'De enige manier om daar de klimaatproblemen aan te pakken is via hogere inkomens en meer economische groei'. En in het Amazone-gebied: 'De beslissing van activistische journalisten en TV-makers om ontbossing in de Amazone apocalyptisch voor te stellen was onzorgvuldig en oneerlijk. Bovendien polariseerde dat de situatie in Brazilië en maakte het moeilijker om praktische oplossingen te vinden tussen milieubeschermers en boeren.'

Nergens schril en steeds respectvol en zorgvuldig over de terechte zorg voor het milieu, laat Shellenberger zien hoe geld uit de hoek van steenkool en olie campagnes financierde om misplaatste angst aan te wakkeren over nucleair en te suggereren dat iedere kerncentrale een potentiële atoombom is. Wie dit boek leest, wil voortaan het geschrijf van de hypocrite Bill McKibben overslaan.

Citaat: 'Als Duitsland 600 miljard euro had gebruikt voor nieuwe kerncentrales in plaats van zonnepanelen en windturbines, had het nu alle electriciteit kunnen genereren met nul CO2 -uitstoot.'

[Hier via bol.com](#)

Robert M. Sapolsky - Behave - The biology of humans at our best and worst

717 pagina's met psychologische inzichten van een neuroloog, die ook mensapen in het wild heeft bestudeerd en in staat is tot een synthese van genetica, biologie en sociale psychologie.

Citaat: 'Ongelijkheid in inkomens is slecht voor de gezondheid van arme mensen. ...economy class passagiers verliezen steeds vaker hun zelfbeheersing. 'Air rage' is vier keer zo frequent als het vliegtuig een business class cabine heeft en nog eens twee keer zo waarschijnlijk wanneer de economy passagiers door de business class moeten lopen op weg naar hun stoel.'

Zulke feiten zijn wel bekend in de psychologie maar de neuroloog Sapolsky legt uit hoe stress opkomt in onze hersenen en waarom mensen met een hoger inkomen en een prettige baan niet alleen minder hartklachten hebben, maar ook profiteren van een gezonder brein.

Pessimistisch is Sapolsky over het voorkomen van racistische bias. Laat mensen gedurende 0,05 seconde een foto zien van iemand van een ander ras, en iedereen voelt zich minder comfortabel dan bij het onbewust zien van een foto van de eigen groep; Sapolsky legt uit hoe de hersenen omgaan met onze bewuste of onbewuste vooroordelen.

Belangrijk in dit covid-jaar is ook Sapolsky's visie op teenagers. Die moeten leren om bij een slecht proefwerk niet meteen te denken: 'Ik ben dom', maar ruimte te maken voor betere verklaringen: 'Ik had harder moeten werken', of 'Ik was verkouden'. Citaat: 'Oudere teenagers beleven hun emoties heftiger dan kinderen of volwassenen' - ze hebben omgang met leeftijdsgenoten nodig om die gevoelens goed in te passen en hun dopamine beter te doseren en te reguleren. Daarom is voor jonge mensen het sluiten van scholen zo rampzalig.

[Hier via bol.com](https://bol.com)

Ted Gioia - Music - a subversive history

Een geschiedenis van de muziek, die laat zien hoe de troubadours in de middeleeuwen leerden van slaven uit Noord-Afrika, hoe *African-Americans* de muziek in Amerika vernieuwden en ook hoe bij voorbeeld J.S. Bach, nu gezien als een keurige, bepruikte Lutheraan, in zijn eigen tijd de reputatie had van een lastige ruziemaker die twintig kinderen verwekte ('Bach's organ has no stops') en te veel dronk.

Citaat: 'Een paar honderd superrijke liefhebbers bepalen het succes van schilders en beeldhouwers en zelfs een wereldberoemde artiest moet rekening houden met hun grillen....maar de muziek laat zich niet dwingen door de rijkste één procent. De smaakmakers in de muziek - labels, DJ's, You Tube, MTV.. hebben weinig gemeen maar delen hun minachting voor de culturele voorkeuren van beroemdheden en miljonairs.'

[Hier via bol.com](#)